

9. august 2013

EM 2013/82

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut senest til FM 2014 at udstede en bekendtgørelse, hvorved lejere, der udsættes fra offentlige udlejningsboliger, sikres et retskrav på genhusning, med adgang til el, vand og varme. Familier med børn skal som minimum herudover sikres adgang til kogeplader, således at de har mulighed for at lave mad.

(Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse

§ 76, stk. 3, i den gældende landstingsforordning om leje af boligerⁱ forpligter Landsstyretⁱⁱ til at fastsætte regler for ophævelse af lejemål i hjemmestyretsⁱⁱⁱ og kommunernes udlejningsejendomme.- Regler fastsat i medfør af denne hjemmel findes i dag i kapitel 12 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 23. april 2008 om udlejning af ejendomme til beboelse. Bekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser om genhusning.

En bekendtgørelse om ophævelse af lejemål i hjemmestyrets og kommunernes boliger har tidligere eksisteret^{iv}. Den blev ophævet 1. februar 2002. Den nu ophævede bekendtgørelse indeholdt krav om, at offentlige boligudlejere skulle kunne tilbyde genhusning, hvis politiet betingede sig dette i forbindelse med udsættelse af lejere. Bekendtgørelsen indeholdt desuden krav om, at der i genhusningsboliger skulle være rimelig varmekonfort og rimelige sanitære forhold.

Der findes i dag ikke regler om genhusningspligt, ud over en bestemmelse i retsplejeloven for Grønland^v, som giver fogeden – hvilket her vil sige politiet – mulighed for at nægte at imødekomme en anmodning om udsættelse af en lejer, hvis lejerens eller lejerens husstand derved kommer til at stå uden bolig, og forholdene i øvrigt taler imod at gennemføre udsættelsen.

I praksis benytter politiet konsekvent denne hjemmel. INI A/S tilbyder som følge heraf altid genhusning til lejere, som udsættes. Tilbuddet omfatter som minimum et separat værelse pr. familie og adgang til rindende vand. De boliger, som anvendes til genhusningsboliger, er typisk de boliger, som er i dårligst stand. Nogle er så dårlige, at de ikke kan lejes ud.^{vi}

Men som reglerne er i dag, har lejere i offentlige udlejningsboliger ikke et retskrav på genhusning, hvis udlejer ophæver lejeaftalen, f.eks. som følge af manglende betaling, eller fordi personer i lejerens husstand har været til gene for lejerens naboer. Der findes heller ikke længere regler, som fastsætter en vis minimumsstandard for genhusningsboliger.

Det følger af FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, at ethvert menneske har ret til en passende bolig^{vii} og af FN's børnekonvention, at børn skal sikres en tilstrækkelig levestandard^{viii}.

Blandt andet på denne baggrund, men også af retssikkerhedsmæssige grunde, mener jeg, at der (i bekendtgørelsesform) bør fastsættes nærmere regler vedr. offentlige boligudlejerens genhusningspligt, således at udsatte lejere opnår et retskrav på genhusning af en nærmere fastsat minimumsstandard, herunder krav på el, vand og varme, og for så vidt angår familier med børn: adgang til kogeplader, så der kan laves mad.

Rapporten ”Hjemløshed i Grønland” påviste, at der siden 2010 er registreret ca. 600 personer uden fast bopæl i hele Grønland. Hertil kommer, at der i 2012 var ca. 250 personer, der var genhuset. Der er endvidere uden tvivl boligløse, der er registreret med en bopæl. De skal da lægges til ovenstående tal.

Et samfund bedømmes ud fra, hvordan det behandler sine svageste. Jeg foreslår derfor, at Naalakkersuisut pålægges at udstikke retningslinjer for genhusning af lejere, hvis lejermål i offentlige udlejningsboliger ophæves.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Udarbejdelsen af en bekendtgørelse må forventes at indebære et ressourceforbrug på ikke over et kvart årsværk, og vil ikke indebære behov for en udvidelse af departementets eksisterende bevilling.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for borgerne.

Da de udgifter, som INI A/S har til genhusning, i sidste ende vil skulle betales af de øvrige lejere, vil en forbedret genhusningsstandard dog have betydning for huslejens størrelse.

Omkostningerne ved den foreslåede minimumsstandard for genhusningsboliger vurderes imidlertid at være beskedene, idet meget få (så vidt jeg er orienteret under 20) af INI's genhusningsboliger ikke har såvel el, vand og varme, som kogeplader.

ⁱ Landstingsforordning nr. 2 af 12. maj 2005 om leje af boliger.

ⁱⁱ Nu: Naalakkersuisut

ⁱⁱⁱ Nu: Selvstyrets

^{iv} Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 60 af 29. december 1994 om ophævelse af lejermål i hjemmestyrets og kommunernes boliger

^v § 633, stk. 3.

^{vi} Oplysningerne fremgår dels af undersøgelsen ”Hjemløs i Grønland”, Departementet for Familie og Sundhed, november 2008, dels af Naalakkersuisut's svar af 24. januar 2011 på et § 37 spørgsmål vedr. hjem- og boligløse.

^{vii} Artikel 11.

^{viii} Børnekonventionens art. 27, stk. 1-3 lyser således:

1. *Deltagerstaterne anerkender ethvert barns ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling.*
2. *Forældrene eller andre med ansvar for barnet har hovedansvaret for efter evne og økonomisk formåen at sikre de levevilkår, der er nødvendige for barnets udvikling.*
3. *Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med nationale forhold og inden for deres evner og økonomiske muligheder træffe passende forholdsregler for at bistå forældre og andre med ansvar for barnet med at gennemføre denne ret og skal i tilfælde af behov derfor yde materiel bistand og udarbejde støtteprogrammer, især med hensyn til ernæring, beklædning og bolig.*